

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/126/103/93

CZY CHCEMY DO NATO?

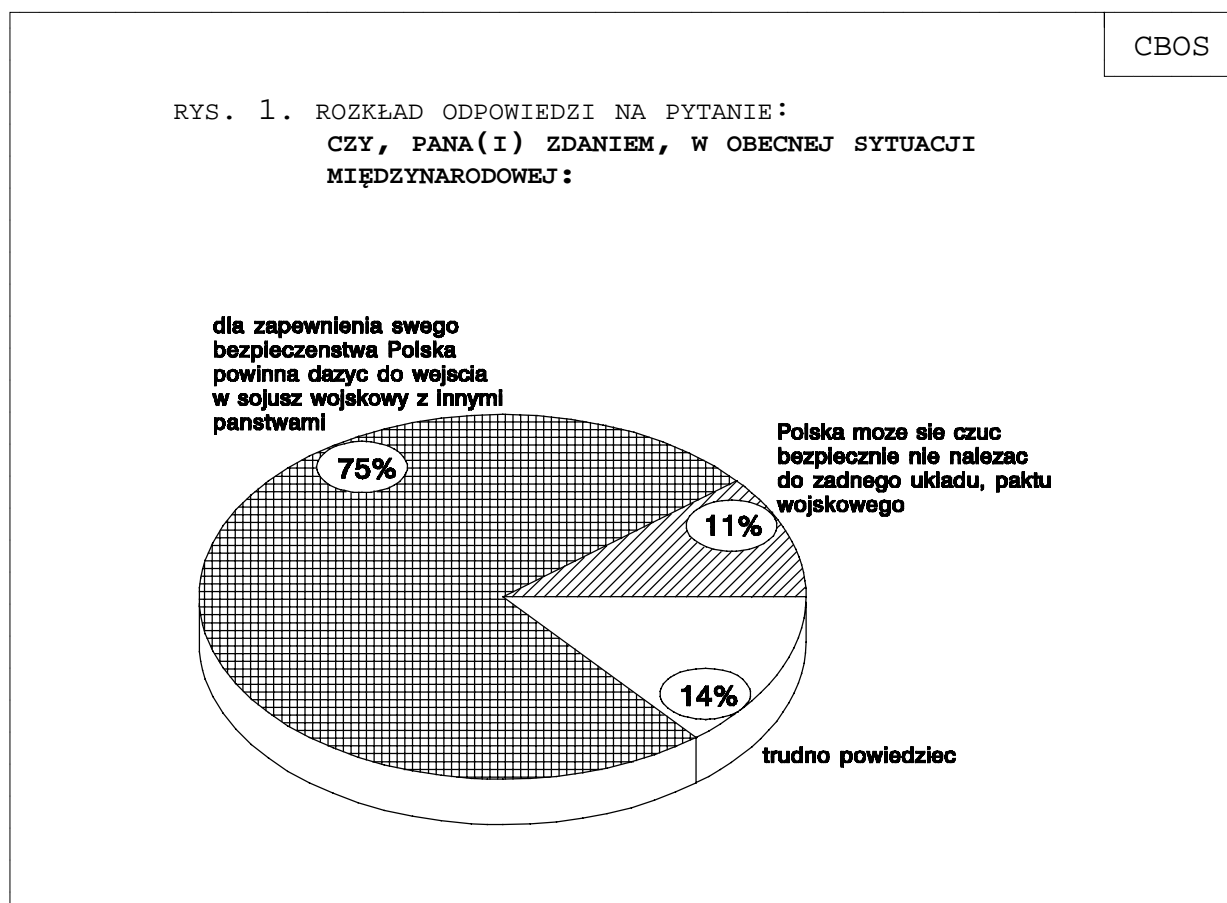
KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 1993

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatnie wydarzenia polityczne ponownie zwróciły uwagę społeczeństwa na problem wejścia Polski do NATO. Jak kształtują się opinie Polaków w tej sprawie? Było to jedno z zagadnień sondażu CBOS z końca czerwca br.¹ Pytaliśmy o tę sprawę przy okazji badania opinii o kierunkach współpracy międzynarodowej Polski i poczuciu bezpieczeństwa kraju. Sprawy te będą omówione w odrębnych komunikatach.

Wśród społeczeństwa zdecydowanie przeważa pogląd, że w chwili obecnej niepodległość Polski nie jest zagrożona. Mimo to tylko 11% badanych uważa, że Polacy mogą czuć się bezpiecznie nie należąc do żadnego paktu wojskowego (rys. 1).

¹ Badanie "Świat wokół nas" (6) zrealizowano w dniach 24-28 czerwca 1993 r. na 1015-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Stanowisko w tej kwestii w bardzo małym stopniu zależy od postrzegania zagrożenia dla niepodległości kraju. Zwolenników przystąpienia Polski do paktu spotykamy przede wszystkim wśród osób interesujących się polityką, a więc bardziej orientujących się w realiach sytuacji międzynarodowej oraz wśród ankietowanych lepiej wykształconych (patrz aneks).

O stosunek do ewentualnej współpracy z NATO pytaliśmy respondentów odrębnie, powtarzając zadane już rok wcześniej² pytanie, jaka polityka jest najkorzystniejsza dla zapewnienia bezpieczeństwa Polski. Okazało się, że między majem '92 a czerwcem '93 wyraźnie wzrosło przekonanie, że najkorzystniejsze dla bezpieczeństwa Polski jest staranie się o przyjęcie do NATO. Takiego zdania jest obecnie ponad połowa ogółu badanych, a wśród osób deklarujących duże lub średnie zainteresowanie polityką jeszcze więcej - około dwóch trzecich.

CBOS		
Jaka polityka jest obecnie najkorzystniejsza dla zapewnienia bezpieczeństwa Polski?		
	<u>maj '92</u>	<u>czerwiec '93</u>
Niewchodzenie w żadne sojusze wojskowe, pozostanie krajem neutralnym	35%	14%
Staranie się o przyjęcie do NATO	35%	57%
Dążenie do zawarcia sojuszu wojskowego z innymi krajami* (wymienić)	9%	10%
Trudno powiedzieć	21%	19%

* Badani najczęściej wymieniali Czechy (co trzeci z tej grupy respondentów), a w dalszej kolejności (znacznie rzadziej) Niemcy i Stany Zjednoczone.

Stosunkowo najmniej zwolenników wiązania się z NATO jest wśród rolników - w grupie tej co trzeci ankietowany udzielił na omawiane pytanie odpowiedzi "trudno powiedzieć". Stanowisko w tej sprawie zależy także w pewnym stopniu od deklarowanych poglądów według kryterium "lewica - prawica". Wśród badanych o poglądach lewicowych jest nieco więcej zwolenników niewchodzenia w żadne sojusze, na prawicy zaś - więcej zwolenników wejścia do NATO.

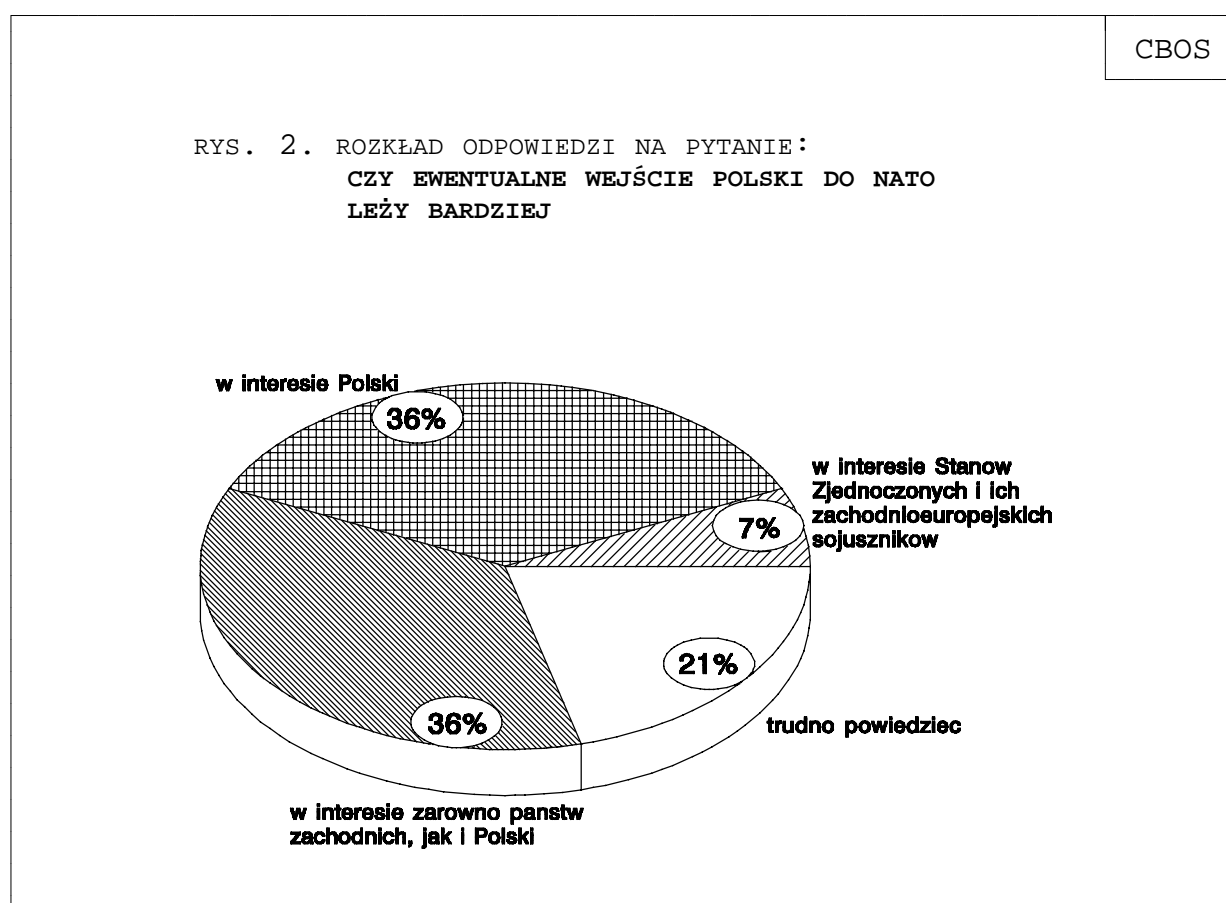
² Patrz komunikat CBOS "Z kim Polska powinna współpracować", czerwiec 1992 r.

Tabela 1

w procentach

Najkorzystniejsze dla bezpieczeństwa Polski	Deklarowane poglądy			
	lewicowe	centrowe	prawicowe	nieokreślone
Neutralność	18	12	10	15
Wejście do NATO	61	63	73	39
Inne sojusze	13	12	9	8
Trudno powiedzieć	8	13	8	38

Na pytanie, w czym interesie leży ewentualne wejście Polski do NATO, zdecydowanie przeważają poglądy, że jest to przede wszystkim w interesie Polski bądź też w interesie obu stron (rys. 2).

Wśród osób, które są przeciwne wchodzeniu w jakiegokolwiek sojusze wojskowe, opinie o tym, dla kogo byłoby korzystne wejście Polski do NATO, są mniej więcej równo podzielone pomiędzy tych, którzy dostrzegają w tym interes Polski, interes Zachodu, interes obydwu stron oraz tych, którzy nie mają na ten temat zdania. Natomiast zwolennicy przystąpienia Polski do NATO mają poglądy w tej sprawie wyklarowane: tylko 3% spośród nich nie ma zdania i tyleż samo uważa, że związanie Polski z NATO byłoby przede wszystkim w interesie państw zachodnich. Pozostali widzą w tym interes Polski (51%) lub obu stron (43%).

★

★

★

W ciągu minionego roku opinie Polaków o tym, jak najlepiej zapewnić bezpieczeństwo kraju, uległy znacznej zmianie. Ponad dwukrotnie spadła liczba osób opowiadających się przeciwko wchodzeniu w jakiegokolwiek sojusze wojskowe. Zwiększyła się natomiast grupa zwolenników przystąpienia do NATO. Obecnie ponad połowa badanych wyraża opinię, że najkorzystniejsze dla zapewnienia bezpieczeństwa Polski jest staranie się o przyjęcie do NATO.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, w obecnej sytuacji międzynarodowej:
 1 - Polska może czuć się bezpiecznie nie należąc do żadnego układu, paktu wojskowego 2 - dla zapewnienia swego bezpieczeństwa Polska powinna dążyć do wejścia w sojusz wojskowy z innymi państwami

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	75	14	1014
Płeć				
Mężczyźni	12	81	7	479
Kobiety	9	70	21	535
Wiek				
do 24 lat	10	78	11	116
25-34	18	68	14	161
35-44	11	80	9	225
45-54	9	81	10	176
55-64	7	75	18	173
65 lat i więcej	8	68	24	160
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	70	19	399
Miasto do 20 tys.	10	76	15	113
od 21 do 100 tys.	12	77	11	195
101-500 tys.	11	78	11	167
501 tys.i więcej mieszk.	9	83	7	139
Wykształcenie				
Podstawowe	8	70	22	385
Zasadnicze zawodowe	17	72	11	254
Średnie	10	80	10	310
Wyższe	4	93	3	66
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	9	86	5	58
Prac.umysł.niż.szczebła	8	84	8	81
Pracownicy fiz.- umysł.	5	85	9	32
Robotnicy wykwalifikowani	17	70	14	116
Robotnicy niewykwalifik.	6	80	15	69
Rolnicy	16	67	17	99
Prywatni przedsiębiorcy	6	84	11	43
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	8	72	20	324
Uczniowie i studenci	7	90	3	32
Bezrobotni	15	78	7	78
Gospodynie domowe i inni	15	68	17	77
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	11	64	25	62
500 tys. - 999 tys.	15	68	17	267
1000 tys. - 1499 tys.	8	77	15	302
1500 tys. - 1999 tys.	7	85	8	162
2000 tys. i powyżej	9	83	7	190
Ocena własnych war. mater.				
Złe	12	70	18	507
Średnie	9	79	13	372
Dobre	8	86	6	134
Liczba osób w gosp. domowym				
1 osoba	7	69	24	58
2 osoby	6	74	20	179
3 osoby	11	79	10	212
4 osoby	15	72	13	240
5 osób	9	82	9	163
6 i więcej osób	11	73	17	162

Tabela 2. Jaka polityka jest obecnie, Pana(i) zdaniem, najkorzystniejsza dla zapewnienia bezpieczeństwa Polski?
 1 - nie wchodzenie w żadne sojusze wojskowe, pozostanie krajem neutralnym
 2 - staranie się o przyjęcie do NATO (Paktu Północnoatlantyckiego)
 3 - dążenie do zawarcia sojuszu wojskowego z innymi krajami

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	57	10	18	1011
Płeć					
Mężczyźni	14	67	10	8	476
Kobiety	13	49	10	27	535
Wiek					
do 24 lat	12	57	17	11	116
25-34	21	59	9	10	161
35-44	12	67	8	13	225
45-54	18	58	9	16	176
55-64	9	51	12	28	172
65 lat i więcej	10	49	9	32	158
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	51	9	26	397
Miasto do 20 tys.	20	52	13	13	113
od 21 do 100 tys.	14	62	8	15	194
101-500 tys.	12	72	7	9	167
501 tys. i więcej mieszk.	10	57	16	16	139
Wykształcenie					
Podstawowe	12	53	7	27	383
Zasadnicze zawodowe	18	57	10	14	254
Średnie	13	61	13	13	309
Wyższe	11	64	15	9	65
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	68	13	6	58
Prac.umysł.niż.szczebła	8	66	13	13	81
Pracownicy fiz.- umysł.	11	67	14	7	32
Robotnicy wykwalifikowani	18	61	9	13	116
Robotnicy niewykwalifik.	12	65	6	17	69
Rolnicy	16	43	8	31	99
Prywatni przedsiębiorcy	9	71	8	12	43
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	12	52	8	27	321
Uczniowie i studenci	7	70	17	6	32
Bezrobotni	16	58	11	12	78
Gospodynie domowe i inni	23	49	18	10	77
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	19	44	9	29	62
500 tys. - 999 tys.	20	52	9	18	266
1000 tys. - 1499 tys.	10	55	13	21	302
1500 tys. - 1999 tys.	12	67	8	12	162
2000 tys. i powyżej	7	66	11	15	188
Ocena własnych war. mater.					
Złe	17	52	10	20	506
Średnie	10	59	12	18	370
Dobre	9	71	8	12	134
Liczba osób w gosp. domowym					
1 osoba	7	46	15	32	58
2 osoby	11	56	8	25	177
3 osoby	12	61	11	16	212
4 osoby	23	56	10	11	239
5 osób	11	66	10	12	163
6 i więcej osób	10	52	10	26	162